

Časté dotazy k nařízení o crowdfundingu

Následující otázky a odpovědi jsou určeny účastníkům trhu se zájmem o informace týkající se praktické implementace nařízení (EU) 2020/1503. Jejich obsah bude dle potřeby měněn a doplňován a Česká národní banka si v tomto ohledu vyhrazuje právo změnit pozici k otázkám zde uvedeným.

V tomto dokumentu pojem „Nařízení“ odkazuje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. října 2020 o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky a o změně nařízení (EU) 2017/1129 a směrnice (EU) 2019/1937.

Tento dokument není právně závazný a účastníci trhu by měli jakékoliv otázky právního výkladu Nařízení konzultovat se svými právními poradci.

Účastníci trhu mohou dále navštívit webové stránky www.esma.europa.eu, na nichž jsou publikovány Q&A zpracované Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA).

1. Jaké dopady má Nařízení na stávající platformy nabízející služby skupinového financování pro podniky a jaké důsledky jsou spojeny s uplynutím přechodného období podle Nařízení?

Každá osoba, která má zájem poskytovat crowdfundingové služby v mezích působnosti Nařízení, musí před zahájením této činnosti získat příslušné povolení udělené Českou národní bankou. Jinak je tomu jen v případě takových modelů skupinového financování, které zůstávají mimo působnost Nařízení – viz otázka a odpověď k působnosti Nařízení ve vztahu k modelům skupinového financování.

Do 10. listopadu 2023 běží přechodné období¹, během kterého poskytovatelé služeb skupinového financování zahrnutí do působnosti Nařízení, kteří tyto služby poskytovali v souladu s vnitrostátními předpisy i před 10. listopadem 2021, mohou pokračovat v jejich poskytování bez povolení ČNB. Prodloužení tohoto přechodného období se již nepředpokládá.

Po 10. listopadu 2023 tak budou moci služby skupinového financování v působnosti Nařízení poskytovat pouze držitelé předmětného povolení a neoprávněný výkon této činnosti bude postižitelný podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Poskytovatelé služeb skupinového financování bez daného povolení nebudou moci po 10. listopadu 2023 na své platformě zveřejňovat žádné nové nabídky skupinového financování, ukončeny budou muset být také stávající nabídky. Umožněna jim bude pouze správa stávajících smluv (včetně shromažďování a převodu pohledávek, poskytování služeb úschovy aktiv nebo zpracování úkonů související s výkonem práv ve společnostech) týkající se již ukončených nabídek a prováděná v souladu s vnitrostátními právními předpisy².

Do 10. listopadu 2023 musí poskytovatelé služeb skupinového financování povolení získat a nikoliv pouze podat žádost o jeho udělení. Lhůta pro udělení povolení ze strany ČNB činí 3 měsíce, ale počíná běžet až od doručení úplné žádosti, a navíc může být tato lhůta v průběhu licenčního řízení

---

¹ Přechodné období ve smyslu čl. 48 odst. 3 Nařízení trvalo do 10. listopadu 2022 a v souladu s uvedeným článkem je Evropská komise o další rok prodloužila.

² Viz též bod 77 úvodních ustanovení Nařízení.

přerušena, dojde-li k předložení aktualizovaných informací. V praxi tak může délka povolovacího řízení lhůtu 3 měsíců překračovat, a to i výrazně.

S ohledem na blížící se konec přechodného období by tak stávající poskytovatelé služeb skupinového financování, kteří mají zájem o působení i po skončení přechodného období, měli zvážit předložení žádosti o povolení co nejdříve.

2. Jaká je působnost Nařízení ve vztahu k jednotlivým modelům skupinového financování?

Nařízení o crowdfundingu se vztahuje na právnické osoby poskytující služby skupinového financování spočívající v párování zájmů investorů a vlastníků projektů na financování podnikání prostřednictvím využití platformy skupinového financování, které zahrnuje kteroukoli z těchto činností:

- I. umožnění poskytování úvěrů;
- II. umisťování převoditelných (investičních) cenných papírů a nástrojů přijatých pro účely skupinového financování vydaných vlastníky projektů bez pevného závazku a přijímání a předávání pokynů klientů týkajících se těchto cenných papírů a nástrojů.

Působnost nařízení o crowdfundingu je však omezena na financování podnikatelských projektů do 5 mil. EUR za 12 kalendářních měsíců na jednoho vlastníka projektu, viz též dále. Nařízení se nevztahuje na služby skupinového financování poskytované vlastníkům projektů, kteří jsou spotřebiteli.

Do působnosti Nařízení spadají crowdfundingové platformy, kdy úvěr materiálně poskytuje investor (věřitel) přímo nebo za účasti crowdfundingové platformy jednající jako nepřímý zástupce investora (komisionářský vztah), kdy platforma nevystupuje při poskytnutí úvěru na vlastní účet a riziko.

Naopak z působnosti Nařízení jsou vyloučeny případy, kdy úvěr poskytuje platforma na vlastní účet a riziko a právo na výnos, stejně jako riziko plynoucí z poskytnutého úvěru, až následně přeneše na předem neomezený okruh úvěrujících investorů, kteří jako protiplnění za svoji investici získávají právo participovat na poskytnutých úvěrech [čl. 1. odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 1 písm. a) Nařízení]. Nařízení nedopadne ani na modely využívající postoupení pohledávky z úvěru, původně poskytnutého platformou, na jednotlivé investory [viz čl. 45 odst. 2 písm. d) Nařízení].

3. Co očekávat od procesu udělování povolení podle Nařízení?

Poskytování služeb skupinového financování v působnosti Nařízení vyžaduje předchozí povolení od České národní banky, pro jehož udělení je stanovena lhůta tří měsíců ode dne obdržení úplné žádosti.

V rámci procesu udělování povolení lze zjednodušeně identifikovat několik fází:

- Možnost předběžné prezentace podnikatelského záměru zájemce v České národní bance. Zájemcům o povolení lze před podáním žádosti doporučit konzultaci jejich záměru s pracovníky licenčního útvaru, což může přispět k usnadnění a urychlení průběhu následného povolovacího procesu. V tomto ohledu se potenciální žadatelé o licenci mohou obracet na odbor cenných papírů a regulovaných trhů sekce licenčních a sankčních řízení. Tato konzultace ale nenahrazuje vlastní přípravu zájemce a znalost relevantních předpisů.
- Podání žádosti o povolení.

- Ověření úplnosti žádosti ze strany ČNB – žadatel může být vyzván (i opakovaně) k doplnění chybějících informací.
- Posouzení žádosti ze strany ČNB – žadatel může být vyzván (i opakovaně) k zajištění jejího souladu s požadavky Nařízení.
- Rozhodnutí o žádosti.

4. Co jsou „nástroje přijaté pro účely skupinového financování“ a jsou podle českého práva přípustné?

Nařízení definuje v čl. 2 odst. 1 písm. n) „nástroje přijaté pro účely skupinového financování“ s ohledem na každý členský stát jako podíly ve společnosti s ručením omezeným, na které se nevztahují omezení, která by účinně bránila v jejich převodu, včetně omezení způsobu, jakým jsou tyto podíly nabízeny veřejnosti nebo pro veřejnost inzerovány.

Skutečnost, zda by se podíl v právnické osobě založené podle českého práva mohl kvalifikovat jako „nástroj přijatý pro účely skupinového financování“, je třeba posuzovat vždy pro konkrétní případ a potenciální vlastník projektu by měl tuto záležitost konzultovat se svými právními poradci.

V obecné rovině by mohly být za „nástroje přijaté pro účely skupinového financování“ pokládány podíly společníků v s.r.o. s neomezenou převoditelností, budou-li povoleny ČNB ve smyslu čl. 2 odst. 2 Nařízení. Aktuálně podíly společníků v s.r.o. takto povoleny nejsou. Rozhodne-li se ČNB této možnosti do budoucna využít, bude tato informace zveřejněna. Naopak podíly vtělené do kmenových listů za „nástroje přijaté pro účely skupinového financování“ považovat nelze z důvodu zákazu jejich veřejného nabízení a obchodování (§ 137 odst. 4 zákona o obchodních korporacích).

5. Jaké jazyky jsou v ČR uznávány pro účely vypracování dokumentu s klíčovými informacemi pro investory ve smyslu čl. 23 odst. 2 a 3 Nařízení?

Česká národní banka v současnosti uznává pro účely vypracování dokumentu s klíčovými informacemi pro investory český jazyk.

6. Musí poskytovatelé služeb skupinového financování České národní bance poskytnout dokument s klíčovými informacemi pro investory dříve, než jej zpřístupní potenciálním investorům?

V čl. 23 odst. 14 Nařízení se uvádí, že ačkoliv dokument s klíčovými informacemi pro investory nepodléhá předběžnému schválení, příslušný orgán členského státu, v němž bylo poskytovateli služeb skupinového financování uděleno povolení, je oprávněn vyžadovat poskytnutí dokumentu s klíčovými informacemi pro investory ex ante alespoň sedm pracovních dní před jeho zpřístupněním potenciálním investorům.

Česká národní banka aktuálně ex ante oznamování dokumentu s klíčovými informacemi pro investory nevyžaduje. Rozhodne-li se ČNB této možnosti do budoucna využít, bude tato informace zveřejněna.

7. Může poskytovatel služeb skupinového financování nabízet na své platformě skupinového financování vlastní projekty nebo projekty svých společníků a dalších spřízněných osob?

V souladu s čl. 8 odst. 1 Nařízení poskytovatel služeb skupinového financování nesmí držet žádnou účast v jakékoli nabídce skupinového financování zveřejněné na jím provozované platformě skupinového financování, vlastní projekty tedy nabízet nelze.

Podle čl. 8 odst. 2 Nařízení pak nesmí poskytovatelé služeb skupinového financování jako své klienty v roli vlastníků projektu přijmout:

- a) žádného ze svých společníků, který drží nejméně 20 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv,
- b) žádného ze svých řídicích pracovníků nebo zaměstnanců,
- c) ani žádnou fyzickou či právnickou osobu, která je spojena s těmito společníky, řídicími pracovníky nebo zaměstnanci prostřednictvím kontroly ve smyslu vztahu mezi mateřským a dceřiným podnikem nebo obdobného vztahu mezi fyzickou či právnickou osobou a podnikem.

8. Mohou se stát investory projektů nabízených na vlastní platformě skupinového financování také společníci či zaměstnanci poskytovatele služeb skupinového financování?

Ano, avšak pokud k tomu došlo, musí být tato skutečnost dle čl. 8 odst. 2 Nařízení uveřejněna na webových stránkách poskytovatele služeb skupinového financování včetně informací o konkrétních projektech, do nichž jeho společníci nebo zaměstnanci investovali, a tyto investice musejí být uskutečněny za stejných podmínek jako investice ostatních investorů.

9. Vztahuje se Nařízení na financování podnikatelských projektů bez ohledu na jejich hodnotu?

Působnost Nařízení je omezena na financování podnikatelských projektů do 5 mil. EUR za 12 kalendářních měsíců na jednoho vlastníka projektu (v ČR se nejdéle do 10. listopadu 2023 uplatní snížený limit 1 mil. EUR, viz čl. 49 Nařízení). Pro nadlimitní investiční crowdfunding se uplatní zákon o podnikání na kapitálovém trhu a případně také nařízení (EU) 2017/1129 (nařízení o prospektu). Nadlimitní úvěrový crowdfunding podléhá nadále pouze režimu živnostenského zákona.

10. Může poskytovatel služeb skupinového financování v rámci provozu elektronické vývěsky na platformě párovat poptávku a nabídku tak, že dojde k uzavření smlouvy?

Ne, poskytovatel služeb skupinového financování může ve smyslu čl. 25 Nařízení provozovat jen tzv. elektronickou vývěsku umožňující jeho klientům pouze inzerovat zájem o, v terminologii Nařízení, koupi a prodej úvěrů, převoditelných cenných papírů nebo nástrojů přijatých pro účely skupinového financování, které byly původně nabízeny na jeho platformě skupinového financování.

Elektronická vývěska nesmí sloužit k propojení zájmů na nákupu a prodeji způsobem, který by vedl k uzavření smlouvy, a nesmí proto obsahovat interní systém párování, který plní pokyny klientů na mnohostranném základě. Poskytovatel služeb skupinového financování však může poskytnout potřebnou součinnost při vypořádání transakce, která byla sjednána přímo mezi klienty bez využití jeho protokolů či provozních postupů.

11. Jak postupovat při podávání stížností týkajících se údajného porušení Nařízení poskytovateli služeb skupinového financování?

O údajném porušení Nařízení je možné informovat ČNB prostřednictvím následujících formulářů

<https://www.cnb.cz/cs/verejnost/kontakty/formular-podani-dotazu-podnetu-upozorneni/index.html>

<https://www.cnb.cz/cs/verejnost/kontakty/stiznosti-na-financni-institute/>

12. Musí poskytovatelé služeb skupinového financování získat licenci podle Nařízení, pokud již mají povolení k poskytování služeb na finančním trhu (např. banka, obchodník s cennými papíry nebo nebankovní poskytovatelů úvěrů)?

Ano. Povolení pro činnost poskytovatele služeb skupinového financování podle Nařízení není možné nahradit jakoukoliv jinou licenci.

13. Budou mít poskytovatelé služeb skupinového financování informační povinnosti vůči České národní bance? Jaké?

Ano, poskytovatelé skupinového financování budou plnit informační povinnosti, a to jak na národní, tak na unijní úrovni.

V rámci unijního reportingu bude poskytovatel služeb skupinového financování v souladu s čl. 16 Nařízení každoročně zasílat ČNB seznam projektů financovaných prostřednictvím jeho platformy skupinového financování, přičemž u každého projektu uvede informace o vlastníkoví projektu a získané částce, vydaném nástroji a souhrnné informace o investorech a investované částce v členění podle daňového domicilu investorů, s rozlišením kvalifikovaných a nekvalifikovaných investorů. Česká národní banka tyto informace následně poskytne ESMA.

V rámci národní informační povinnosti budou poskytovatelé služeb skupinového financování jednou ročně zasílat obezřetnostní výkazy a vybrané údaje z rozvahy a výkazu zisku a ztráty s výjimkou těch osob, které obdobné údaje již do České národní banky zasílají. Národní informační povinnost je upravena v § 5b vyhlášky č. 424/2017 Sb., jejíž novela č. 54/2023 Sb. bude účinná od 1. července 2023. Poskytovatelé služeb skupinového financování poprvé národní výkazy předloží prostřednictvím sběrného systému SDAT za kalendářní rok 2023 do 30. ledna 2024.

14. Musí poskytovatelé služeb skupinového financování splňovat nějaké obezřetnostní požadavky?

Ano, poskytovatelé služeb skupinového financování musí mít „odpovídající politiky a postupy zajišťující účinné a obezřetné řízení, včetně oddělení funkcí, kontinuity činností a předcházení střetům zájmů, a zajistí dohled nad prováděním těchto politik a postupů, a to způsobem, který podporuje integritu trhu a zájmy jeho klientů“, dále „vhodné systémy a kontroly k posuzování rizik spojených s úvěry“ a musí také „mít a používat rámec pro řízení rizik“, který zajišťuje plnění požadavků na stanovení cen, oceňování a další aspekty činnosti poskytovatelů, podle čl. 4 Nařízení.

Vedle toho musí mít dostatečný kapitál, případně pojištění, jako tzv. obezřetnostní záruky podle čl. 11. Obezřetnostní záruky mají jednu z těchto forem:

- a) kapitál tvořený položkami kmenového kapitálu tier 1 uvedenými v člancích 26 až 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 po odpočtech podle článku 36 uvedeného nařízení v plném rozsahu bez uplatnění prahových výjimek podle článků 46 a 48 uvedeného nařízení;
- b) pojištění pokrývající území Unie, kde jsou nabídky skupinového financování aktivně uváděny na trh, nebo srovnatelná záruka, nebo
- c) kombinaci písmen a) a b).

Poskytovatelé služeb skupinového financování musí mít vždy zavedeny obezřetnostní záruky rovnající se alespoň vyšší z těchto částek – 25 000 EUR nebo jedné čtvrtině fixních režijních nákladů za předchozí rok.

Výjimku z uvedených obezřetnostních požadavků tvoří poskytovatelé služeb skupinového financování, kteří jsou bankou, obchodníkem s cennými papíry, poskytovatelem platebních služeb nebo institucí elektronických peněz.

Datum: 1. srpna 2022

Odpověď na otázku č. 1 aktualizována ke dni: 22. října 2022 (prodloužení přechodného období o 1 rok) a 28. března 2023 (důsledky spojené s uplynutím přechodného období).

Odpověď na otázku č. 13 aktualizována ke dni: 6. prosince 2022 (aktualizace harmonogramu projednání vyhlášky ČNB) a 28. března 2023 (konkrétní odkaz na novelizovanou vyhlášku ČNB).

Revizní verze dostupná [zde](#).

Zodpovědný útvar: Sekce regulace a mezinárodní spolupráce